

MUISTIO: EDUSKUNTA JA LOBBAAMINEN

28.9.2017 Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä

Eduskunnan käytäntö tuhota vieraslistat päivittäin on herättänyt paljon keskustelua Korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) linjattua, että vierailutiedot ovat julkisuuslain piirissä.

Vaikka vierailijoista suuri osa on tavallisia kansalaisia, joiden käynti eduskunnassa ei ole julkisesti kiinnostavaa, on silti kestänyt, että eduskunta ei noudata itse säätämiään lakeja. Pakollinen lobbausrekisteri poistaisi tarpeen eduskunnan vierailutietojen nykyistä suuremmalle avoimuudelle.

EU:sta mallia

EU:n komissio ja parlamentti perustivat avoimuusrekisterin jo vuonna 2011. Ensi vuoden alussa Euroopan neuvosto liittyy rekisteriin, joka samalla muuttuu pakolliseksi. Torstaina 21.9. rekisterissä oli 11457 rekisteröitynyttä vaikuttajaa tai "lobbaria", kuudessa eri alaryhmässä:

- Konsultti- ja lakiasiantoimistot ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivat konsultit (1327 kpl)
- Yritysten omat edunvalvontayksiköt sekä ammatilliset, talous- ja elinkeinoyhdistykset (5650 kpl)
- Kansalaisjärjestöt (3021 kpl)
- Ajatushautomot, tutkimuslaitokset ja akateemiset laitokset (860 kpl)
- Kirkkoja ja uskonnollisia yhteisöjä edustavat organisaatiot (50 kpl)
- Paikallis-, alue- ja kunnallisviranomaisia, muita julkis- tai sekayhteisöjä jne. edustavat organisaatiot (549 kpl)

Suomeen vastaavaa rekisteriä on ajanut esimerkiksi Finanssialan keskusliitto, ja Viestinnän ammattilaiset ry ylläpitää omille jäsenilleen vapaaehtoista rekisteriä. Vasemmistoliitto kannattaa pakollisen lobbausrekisterin perustamista eduskunnalle mahdollisimman pikaisesti. Lobbauksen osalta ei ole olennaista vain, ketkä tapaavat kansanedustajia vaan myös se, mistä keskustellaan.

Lainsäädännön uudistaminen

Vasemmistoliiton mielestä olisi tärkeää säätää lailla hyvästä edunvalvontatavasta ja edunvalvonnan julkisuudesta sekä läpinäkyvyydestä. Näin perustavanlaatuinen oikeus yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen voitaisiin erottaa asiattomasta vaikuttamisesta sekä vaikutusvallan väärinkäytöstä ja lobbausrekisteri voitaisiin perustaa. Pohjana työlle voi osittain toimia oikeusministeriön työryhmän vuoden 2015 mietintö lahjusrikoksista.

Vaikutusvallan väärinkäyttö on osa rakenteellista korruptiota. Vasemmistoliitto kannattaa vaikutusvallan väärinkäytön kriminalisointia, eli vaikutusvallan kauppaamisen ja ostamisen kriminalisointia. Hyvästä edunvalvonnasta taas voitaisiin säätää muussa lainsäädännössä.

Jos näin toimitaan, on tärkeää huomioida, että ei rajoiteta perustuslain suojaamia oikeuksia, ennen kaikkea sananvapautta ja oikeutta vaikuttaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon, eikä estetä kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen asianmukaista edunvalvontaa. Suomi on liittynyt useisiin kansainvälisiin sopimuksiin, jolla korruptiota pyritään vähentämään, joten senkin valossa on

perusteltua tarkentaa lainsäädäntöä.

Avoimuus

Avoimuuden ja demokratian nimissä Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä sitoutuu jatkossa julkaisemaan tiedot tapaamistaan lobbareista ja ilmoittamaan mistä aiheista on keskusteltu.

Vasemmistoliitto myös noudattaa julkisuuslakia eduskunnan toiminnasta huolimatta. Tapaamistamme tahoista saa jatkossakin tiedon kysymällä. Toivottavasti mahdollisimman moni muu eduskuntaryhmä toimii samalla tavalla.